

RAFFAI SAROLTA

Meddig fájhat?

Már a neve is más, mint a többieké, szokatlan, régimódi: Dániel. Oszálytársai eleinte heccelték miatta, tudom, de... én könnyen megbarátkoztam vele, bár azt se tudtam, érdekli-e az én nevem egyáltalán.

Ronda szokás az iskolában, hogy nagyjából mindenkit a vezetéknevén szólítunk. Mert ha valaki Kelemen, vagy Hargitai, esetleg Schuler... még hagyján. De ha Kanczler, Jelenik vagy ilyesmi és főleg lány létre — ezt kitűnő bizonyítvánnyal sem lehet ellensúlyozni.

Pedig, mint anyám állítja, én kitűnő voltam az első pillanattól. Azt hiszi, segít vele. Vagy... mit tudom én. Talán csak buzdítani akar, magabiztos föllépésem kialakításában ügyködik szegény. Az igazat megvallva sokkal gátlásosabb nálam bohémkodásai ellenére, holott ő igazán magabiztos lehetne, fontos ember — a foglalkozása nem érdekes. Megszállott és kész. A főnöke mégis úgy ugráltatná egy rothadt „névleges” állásban, akár a paprikajancsit — a hülye. Ennyi kell is az én jó anyámnak, így még megérheti, hogy gyakorlatilag is forradalmárrá válik. Teszem azt, tintásüveget vagy írógépet vág a fölfújt hólyag fejéhez. Ideje lenne, én mondom. Mert egyébként örültül haladó, sokszor majd kipurcanok a meglepetéstől, annyira.

Mint például a Dániel esetében. Azt mondta, szólíthatom Daninak, Dininek, egy kis szabadossággal Daneillnek például, ez utóbbit azután variálhatom, mintha heccből sóhajtoznék, amíg O'Neill nem lesz belőle. Persze, anya imádja O'Neillt. De nem akarom elkapatni a fiút, megelégszem a Dinivel is, miután én Jelenik Magda vagyok. A Magda mégse kutya, viszont Jelenik és O'Neill versenytársak aligha lehetnek.

Az igazság az, hogy betöltöttem bár a tizenötöt, fiúm még nem volt. Anyám csak nevet rajtam — miért is ne? Őneki aztán igazán könnyű, apu egészen odavan érte, különben pedig mindenfajta fejes megfordul nálunk, nem mintha anyám egy Brigitte Bardot lenne (aki nekem mellesleg nem is tetszik), de helyén van az esze, meg minden és úgyis bekerül a lexikonba és kész. Mert úgy dolgozik, mint egy ló, ezt mindenki tudja. Ettől függetlenül csak nevet rajtam, és ez nekem nagyon rosszul esik. Amikor *igazán* szerelmes vagyok.

S ami Dániel személyét illeti, tulajdonképp sejtelmem sincs, miért vagyok én ilyen szerelmes. Azaz konkrétan. Mivel mindent összevetve ő csak jó erős közepes, talán egy kicsit gömbölyded is, amikor én jó sportoló vagyok, s amint apu büszkén, bár viccesen mondja, amolyan anglis típus. Hosszú lábakkal, derékkel és így tovább. Dániel viszont... hiába, na. Őt a magam-

fajta lányoknak találták ki, mert kicsit gyámoltalan, kicsit tutyimutyi, kicsit túl óvatos, de a szemén látom, hogy örült értelmes. Sajnos, csak a szemén. Egyetlen árva szót se beszéltem még vele. Úgy megy el mellettem, akár a szédült birka, de én csak nem szólíthatom meg? Otthon a legszigorúbban megtiltották, annál is inkább, mert Dániel amolyan régi vágású úri család leszármazottja, mint Ők híresztelik. Bár tudom, hogy a nagyanyjék parasztok, akár egyik ágról, sőt, kisebb ugrással mindkettőről az enyéme. Amikor mindezekről fölvilágosítottam anyámat, mert reménytelenül naiv szegény, csak ennyit mondott: „Annál rosszabb.”

Szerintem annál jobb, de mindegy.

Az öregek azt hiszik, hogy mindent jobban tudnak, és gyötrik tovább az anyagot, akár fizikai, akár pszichés értelemben, mert nálunk vég nélkül ez megy, ugyanis az én szüleim úgyszólván csak a maguk teremtette, vagy formálta *figurákért* élnek, ami magában is nagy baromság, de anya azt mondja, hogy isteni, bár kegyetlen dolog. Apu meg csak mosolyog. Ilyen körülmények közepette mi lesz Dániellel és velem? Amikor igazában még figurák se vagyunk.

Örült botrány volt. Kipróbáltuk öcsémmel ujlenyomatainkat a falon. Apu elsápadt, anya úgy káromkodott, mint egy kocsis. Ez egyébként az ő hasonlata, mivel én kocsist nem ismerek. Magánkiborulásaim során csupán anyám szókincsére támaszkodhatom, ami azért nem csekélység. Én legalábbis rém büszke vagyok rá. Dániel biztosan elájulna, ha hallaná, és teljes terjedelmével csapná képen a jó anyaföldet — vagy ha nem képen, mit tudom én. Csak a puhányok és gerincesek szervezeti fölépítéséről tanultam, a gömbölydedekéről nem, mint amilyen a föld is, például. Hogy ezeknek miük hol található, rejtély. A föld csak anyag, így hát legföljebb azért izgat a formája, mert sejtelmem sincs, hány kilós testsúlynál kötök én ki valaha. Szóval a forma izgat és kész. Egyébként a tengeri virágok címszó alatt föllelhető élőlények sorában még csillagok is vannak. Na hiszen! mindenesetre vigasztaló.

A gimi előcsarnokában csaknem orra buktam, de *nem* szándékosan, mivel nem tudtam, hogy Dániel is mögöttem jön. Ha tudtam volna, szándékosan botlom el, föltéve, ha ez a lehetőség eszembe jut. Szóval fölsegitett. Azt mondta: „Te vagy a Jelenik az első ából?” Én meg ezt: „Magda vagyok, ha nem tudnád.” Akkor elvörösödött és egészen az osztályajtóig kísért. Ilyen egyszerűen kezdődött.

Hazafelé is ő hozta a táskám, pedig akkor már nem fáj a könyököm. Egész úton kapkodta a fejét, és az a gyanúm, hogy rám nem is koncentrált alaposabban. Ugyanis egészen más irányba kellett volna hazaügetnie, és egyre attól rettegett, hogy az apukája majd meglátja velem, mert ilyentájt megy a bíróságra, és az mifelénk van. Hogy retteg, arról nem beszélt, de nagyon jól láttam. Még így se voltam képes azt mondani, hogy menjen a fenébe, pedig azt kellett volna.

Mikor anyám megtudta, hogy elkezdődött az ügy, eléggé kiborult. „Jézus-mária” — mondta fehéren, aztán gyámoltalanul apura nézett. „Remélem, nem tart sokáig.” Apu mind a kettőnkön csak mosolygott: „Nem hát” nyugtatta anyámat, mire én elhatároztam, hogy azért is tart még egy ideig.

Öcsém eleinte rém undok volt, heccelt, féltékenykedett, Dini-Danit folyton sértegetni próbálta a maga gyerekes módján — de aztán végre talált magának egy igazi jó barátot, aztán már én hecceltem, mert bizalmasa rajtam kívül eddig még nem is volt. Szerencsére mindjárt elsőnek normálsrácot

fogott ki, nem valami nagyúri származék. Rendes, az apja valamelyik üzem feje, vagy ilyesmi. A lényeg, hogy eszébe sincs a kutyabőr, meg hasonlók. Persze, nem tudom, hogy Daninak eszébe jut-e, nagy a gyanúm, hogy sose volt nekik, csak a mamája hőzöng folyton. Anyámnál sokkal öregebb, de telis-tele rakja magát mindenféle bizsukkal meg fityegőkkel. Meg kell veszni. Akár a „háromkirálynők”. Anya azt mondja, ez rossz hasonlat, mert a bibliában három királyokról van szó. Bánom én? Itt csak egyről van szó, de nekem ez is elég.

A szerelem viszont szép dolog.

Dani megcsókolt az este.

Apu ellenőrzi a jövőben a „fiatalember” (heti egy!) látogatásait, mert, mint mondja, nem bizik az éretlenekben! Ha ezt Dani hallaná!

Különben úgy se szólna semmit, legföljebb gondolna. Általában alig beszél, alig beszélünk. Nekem így is jó. Akkor is jó lenne, ha egy-egy délutáni feladatom például hajszálai megszámlálásából állna. Sűrű, sötétszőke haja van és örült ártatlan képe. De én már tudom, hogy a látszat csal, és ha nem is tudnám, hallhatnék róla otthon mostanában eleget.

Szüleimnek csak egy félelmük van: nem akarják a lányukat elveszíteni. „Majd elmúlik” — hallom néha apu határozatlan hangját egy-egy pohár konyak után esténként. „Az lesz az én nagy napom” feleli anyám szinte törvényszerűen, s megsejtem a bujkáló és visszafogott könnyeket rendszabályozott torkában. Elve ugyanis az, hogy a nő akkor igazi ember, ha uralkodni tud magán, sírással-rívással se részvétet, se jogtalan előnyöket nem szerez. Utálja a nyálas nőket — éppen elégszer elmondta már. Ha tudná, hogy én mennyit bőgök! — bár lehet, hogy sejti. Ha igen, ettől szenved a legtöbbet.

Legújabbán telefonon gyötri a „Háromkirálynő”. Ha Dani udvariatlan otthon, anyja máris fölhívja anyámat, és megkérdezi, *nálam*, vagy *velem* nincs-e valami rendellenesség. Azt hiszem, anya nem bírja soká, és egyszer megtagadja jólneveltségét. Nem lesz nagy csoda, mert alig akad rajta némi kis máz, és ez is egyre kopik. Minél jobban leköti a munkája, annál inkább.

Azt hiszem, az egész ügy elfuserálódott valamiként, már Danié meg az enyém. Vagy sürgősen csinálunk valamit, vagy eszi a fene és kész.

Ha általában keveset beszélek is, ezt azért megmondtam neki. Holtra vált, mint szellem a palackban, aztán a színeimről kezdett áradni, a barna hajamról, a tompa narancsszín pulcsimról inggombos mandzsettával, meg ilyesmi — hagytam. Tudtam már akkor: ezek az utolsó rugdalódzások, hadd fussa ki magát még szegény.

Levezésünket megtalálták otthon, persze náluk, a „kutyabőr” árnyékában, ami valójában sose volt.

Szüleim révén ismerek én rendezőket, színészeket, a teljesítőképességüket... még dilettánsokat is. De anya gyötrelmeit egy-egy terjedelmes posta kézhezvétele és elolvasása után csak most értem — s úgy gondolom, teljes egészében. Mert ha valaki az életét egyetlen lapra tette föl, s kiderül, hogy az a lap csak egy alsó...

Rájöttem, hogy örülség a telefont gyűlölnöm. A „Háromkirálynőt” is... őt különösen. Őt igazán csak sajnálni szabad.

Jöttem szakkörrel. Dani a sarkon várt, szó nélkül csatlakozott. Még emlékeztem néhány modern filmre, ha jól sejtem, Fellinire is... persze, nem ez a lényeg. Kapóra jött egy üres gyufásdoboz a járda mellett. Csizmám hegyével föltornáztattam az aszfaltra, rugdosni kezdtem, s hazáig ezt a szeren-

csétlen dobozkat figyeltem. Nem akartam Danira nézni, kezem a bakfisbunda zsebébe süllyesztve ballagtam, míg ő lódenszövésű tavaszikabátban didergett és méltóságról szónokolt, megértésről, kötelező gyöngédségről... a szöveg már nem érdekelt.

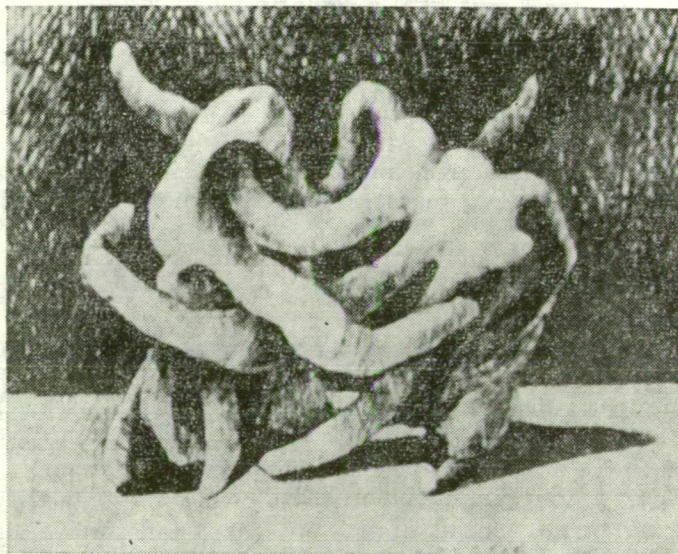
Az üres doboz jobban.

Hazáig rugdostam, s amint kapunkon is bependerült, szó nélkül csúsztatam sínbe a biztonsági reteszt.

Szüleim nem sejtenek semmit. Öcsém a táskarádiót tekergeti, apu megkérdezi anyától: „Ideges vagy?” „Semmi. Fáradt vagyok... egy kicsit.” S hosszabb szünet után apu szokásos vigasza: „Majd elmúlik.” Érzem az anyám torkában megrekedt könnyeket: „Az lesz az én nagy napom.”

És képtelen vagyok rájuk nyitni és bejelenteni: Vége. Mert még mindig fáj.

Pedig voltaképpen... minden külső segítség nélkül találtunk egymásra. Voltaképpen... hülyeség ez így. Azt se tudom, igazában miért... Ha legalább megmondaná valaki teljes bizonyossággal: meddig fájhat? Meddig? Meddig fájhat még?

KOVÁTS MARGIT: KÜZDELEMBEN